

Brief 28¹, zondag 6 december 2020, Tweede zondag van Advent

Eer zij God in onze dagen, eer zij God in deze tijd.

Het Kerstfeest wordt onder 'normale' omstandigheden geassocieerd met gezelligheid, lichtjes en warmte, gedeeld met familie en vrienden. Daar is nu meer dan ooit behoefte aan.

Dit jaar is een bijzonder jaar. Wij kunnen geen Kerstfeest vieren zoals we willen. De regering legt ons beperkingen op. Of we dat nou leuk vinden of niet: dat is een feit, een politiek feit. Voor het eerst sinds jaren vinden we het min of meer gewoon dat de politiek wat in de melk te brokkelen heeft als wij Kerstfeest vieren. Een jaar geleden hadden we ons daarbij niets voor kunnen stellen. Wij hebben het Kerstfeest ge-ontpolitiseerd en gereduceerd tot een hoogtepunt met een hoog privé-gehalte.

Dit jaar komen we door onze omstandigheden dichterbij het Kerstevangelie van Lucas 2, waarin vóór alles het politieke raam om het geboorteverhaal wordt gepresenteerd.

Lucas 2:

In die dagen ging er een decreet uit van keizer Augustus....

Het land lijdt onder militaire bezetting, de keizer van Rome heeft het voor het zeggen. Bezetting betekent verlies van vrijheid, angst, armoede en ook: verzet.

Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië.....

De keizer van Rome schrijft een volkstelling uit om het onderworpen volk effectiever te kunnen uitzuigen via torenhoge belastingen die nodig zijn om het kolonisatie-systeem van het Romeinse rijk gaande te houden.

Jozef ging van Galilea naar de stad van David die Bethlehem heet omdat hij van David afstamde.

Jozef is kennelijk een nazaat van de ooit zo grote koning David: een kroonpretendent. Politiek gezien van het hoogste belang; koning Herodes valt even later van schrik van zijn troon en grijpt naar zijn kroon, als hij hoort van de geboorte van Jezus.

¹ ook te vinden op www.pkn-mantgum.nl

Ik denk dat Lucas met dit alles wil zeggen: de geboorte van Jezus vindt plaats op een concrete plaats in deze wereld, op een bepaalde tijd in onze geschiedenis en in een bepaalde politieke, sociale situatie.

Als dit geen ingreep van God in onze wereld is....

Hij is mens geworden, lotgenoot. Mens worden, je leven delen met wie jouw pad kruist. Laten wij dat dan ook maar doen. Het kan.

Wie er op mijn pad kwam

Ooit logeerde ik in Bethlehem in een hotel. Het was warm. Ik leunde uit het raam en zag rotsachtige weiden met wat groen en met schaapjes. Daar ongeveer zouden de velden van Efratha moeten zijn. Ineens borrelde er een heel oud liedje omhoog:

*Heerlijk klonk het lied der engelen
in het veld van Efratha:
ere zij God in de hoge
Looft de Heer, Halleluja!*

Ik leerde het op een Friese lagere school en zong het met veel andere kinderen op tweede Kerstdag in de kerk, wanneer er met ons, de kinderen, Kerstfeest werd gevierd, met "stikjes", gedichten, poeiermolke, lange tafels met (niet meer zo) witte papieren kleden en een sinaasappel met een boekje van W.G. van der Hulst toe. Hoogtepunt van het jaar.

Bethlehem bleek nu een ghetto te zijn, met een negen meter hoge muur erom heen, neergezet door de staat Israël, die daar niets te zoeken heeft. Bethlehem is een Palestijnse stad met een Palestijnse bevolking in Palestijns gebied. Gaza is weer een heel ander hoofdstuk. De geboortekerk in Bethlehem is een gebouw, behorend aan een Palestijnse christelijke gemeente, zoals de Mariakerk het eigendom is van de protestantse gemeente in Mantgum. Voor een buitenlander is het redelijk gemakkelijk om in Bethlehem te komen, want ons wordt geen haarbreed in de weg gelegd bij alle checkpoints. Wij, met ons Nederlandse paspoort worden meestal zelfs vriendelijk toe geknikt. Voor Palestijnen is dat anders. Die staan uren in de brandende zon met hun geogste groente, hun zieke moeder of bevallende vrouw. Velen van hen zijn onderweg naar hun werk. De dag begint om 04.00 uur bij het checkpoint en als je dan om acht uur op je werk bent, mag je van geluk spreken (als je al werk hebt). Het hele apartheidssysteem ontregelt en verduistert het dagelijkse leven daar net zo als dat van de Nederlanders (met name de Joodse) tijdens de bezetting in '40-'45. De Palestijnse kerken lijden mee aan de bezetting. Ze zijn langzamerhand aan het verdwijnen. Zij schreeuwen om hulp, trekken sinds 1948 aan de internationale bel en niemand luistert. Bij mijn eerste bezoek in 2006, samen met ongeveer 100 christenen uit de hele wereld, bonden de kerkleiders ons op het hart, nooit meer te zwijgen over wat we hadden gezien en gehoord.

De negen meter hoge apartheidsmuur werkt niet alleen ontwrichtend, maar roept ook creatieve krachten op. Graffiti-kunstenaars gaan er op los, bewoners van Bethlehem geven daar weer hun commentaar op (met graffiti) en het kunstwerk in deze brief is van de bekende kunstenaar Banksy, die een hotel opende vlak bij de Muur. De Muur heeft nog een ander functie: die van klankbord. Vrouwen en kinderen trekken met Kerst hun allermooiste kleren aan, stellen zich op vóór de Muur en zingen Kerstliederen. Nu kan iedereen hen horen. Deze creatieve uitspattingen zijn een vorm van geweldloos verzet, de enige vorm die door "de mensen van de weg" wordt toegepast, net zoals dat geldt voor 99,5% van de moslims.

Waarom ik op deze zondag daarover begin? Omdat de Palestijnse kerken dat juist in de Adventstijd van ons vragen. Zij vragen van ons, om juist in deze dagen voor hen te bidden om nog meer sumud (Arabisch voor standvastigheid, uithoudingsvermogen) en te doen wat wij kunnen om een te steunen.

Daarover kunt u tips vinden op <https://kairos-sabeel.nl>.

Inmiddels vliegen de digitale Adventskalenders ons om de oren. Dit is er één van: op elke dag van de Adventstijd een muzikaal cadeautje van: www.nporadio4.nl/kerst/adventskalender, met dank aan een van de lezers van deze brieven.

Op deze tweede zondag van Advent en nog steeds in Coronatijd wens ik u allen SUMUD toe

Willemien Keuning.